

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Transilvania din Brasov
1.2 Facultatea	Litere
1.3 Departamentul	Lingvistică Teoretică și Aplicată
1.4 Domeniul de studii de ..... ¹⁾	Filologie
1.5 Ciclul de studii ²⁾	Master
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii de limba și literatura română

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Modernitatea și modernizarea în proza românească							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Rodica Ilie							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Rodica Ilie							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DCA
							Obligativitate ⁴⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					10
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	72				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Elemente de teoria literaturii, metode și kodele critice ale sec XX
4.2 de competențe	Metode de cercetare și analiză a datelor

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	■
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	■

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	<p>CP 1. Cunoașterea în profunzime a istoriei literaturii române, precum și a celor mai noi teorii și curente literare</p> <p>Rezultate ale învățării</p> <p>R.Î. 1.1 Absolventul va fi capabil să identifice și să înțeleagă principalele etape și tendințe în dezvoltarea literaturii române, de la primele texte scrise în limba română până în perioada contemporană.</p> <p>R.Î. 1.2 Absolventul va fi în măsură să efectueze analize critice aprofundate ale operelor literare românești.</p> <p>R.Î. 1.3 Absolventul va putea identifica și recunoaște operele și autorii semnificativi din literatura română, precum și să le plaseze în contextul istoric și cultural corespunzător.</p> <p>R.Î. 1.4 Absolventul va putea exprima în mod coerent și argumentat opinii și analize despre literatura română în discuții, eseuri sau prezentări, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate.</p>
Competențe transversale	<p>CT 1. Comunicarea și cooperarea în contexte profesionale</p> <p>Rezultate ale învățării</p> <p>R.Î.1.1 Absolventul lucrează, planifică activități, independent și în echipă, în medii multiculturale și interdisciplinare.</p> <p>R.Î.1.2 Absolventul are capacitatea de a lucra în mod autonom și responsabil în cadrul unui mediu profesional sau de cercetare, reușind să ducă la îndeplinire un set prestabilit de obiective.</p> <p>R.Î.1.3 Absolventul produce, analizează și evaluează critic date științifice provenite din metodele de cercetare calitativă și cantitativă și le diseminează în medii profesionale.</p> <p>R.Î.1.4 Absolventul este capabil să susțină prezentări și comunicări publice într-o limbă de circulație internațională, pentru promovarea cunoașterii și a valorilor profesionale.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul urmărește consolidarea conceptelor fundamentale din teoria literaturii, concepte privind teoria culturii, literatura critică, teoriile criticii, operarea cu ele în aplicații, dezbateri și comentarii, precum și compararea și abordarea în conexiune a unor probleme teoretice, analiza modelelor și a metodelor critice din perspective diferite (estetică, filosofică, din punct de vedere al criticii conștiinței, al teoriei receptării, al teoriei habitus-ului).</p> <p>(1) consolidarea deprinderilor de lectură, analiză și interpretare a modelelor de critică literară și de teorie literară românească</p> <p>stimularea angajării în dezbateri, a spiritului critic și problematizant, a imaginației și a libertății de gândire creativ-teoretice;</p> <p>(2) dezvoltarea capacității de sinteză critică, a deprinderii de evidențiere și de a compara metoda, „relația critică” și stilul unor teoreticieni, critici, esești români (4) stimularea apetitului pentru literatura critico-teoretică, eseistică modernă și contemporană, a interesului pentru studiile critice actuale</p>
---------------------------------------	--

7.2 Obiectivele specifice	<p>Operarea cu noțiunile și conceptele specifice teoriei culturii-literaturii, teoriei acțiunii, studiilor culturale</p> <p>Competențe Cognitive: Studenții vor putea interpreta, relaționa și compara modelele teoretice și profilele axiologice-estetice ale diferitelor școli critice, personalități, opere, texte fundamentale de critică, istorie, teorie literară românească cu grade diferite de conceptualizare, își vor dezvolta capacitatea de înțelegere și exprimare și de articulare a unor idei și argumentații complexe. - asimilarea critică și prin relaționare a conceptelor, categoriilor, problematicii criticii și teoriei literare</p> <p>Competențe practic-aplicative : familiarizarea cu tipuri diferite de discurs</p>
	<p>critico-teoretic, argumentând relevanța acestora în plan hermeneutic și la nivelul politicilor culturale</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea capacității de a analiza diferite opinii, teorii critice, de a decide asupra nuanțelor interpretărilor, asupra sensurilor categoriilor abstracte; - folosirea conceptelor teoretice în analiza diferitelor texte (critice, teoretice, de publicistică) <p>Competențe de comunicare și relaționare : - cultivarea și consolidarea abilităților de argumentare, a încrederii în propria judecată și opinie. Discuțiile vor susține și stimula afirmarea aptitudinilor personale, a valorilor democratice, participarea generală, respectul reciproc și toleranța față de opinie, perspectiva și experiența celui alt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - formarea deprinderii de muncă în echipă (proiectul de cercetare)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Relația critică. Conștiința critică românească. Istoric, Direcții și școli.	Interactiv	2	
2. Istoria literaturii, critica și teoria literară românească, tablou sintetic. Politicile culturale în prima jumătate a sec XX. Proiecte și sinteze ale istoriei literaturii române (G.Călinescu, E. Lovinescu, N. Manolescu).	Interactiv	2	
3. Teoria literaturii și teoria ideilor literare A.Marino, Matei Călinescu; Caius Dobrescu, Sorin Adam Matei.	Interactiv	2	
4. Teoriile modernismului și ale avangardei: Ion Pop, Matei Călinescu, Marin Mincu Reacții, dezbateri, arhitectura și dicțiunea ideilor.	Interactiv	2	
5. Teoriile postmodernismului. Matei Călinescu, M. Cărtărescu, Al. Mușina, I.B.Lefter.	Interactiv	2	

6.Critica literară: Forme ale conștiinței construcției critice. Dicțiunea ideilor la ; Gh.Grigurcu, N.Manolescu, Al.Cistelecan, Mircea Martin, V. Podoabă, etc.	Interactiv	2	
7.Limitele interpretării. Impactul și efectul criticii în peisajul cultural autohton.	Interactiv	2	

Bibliografie
ADORNO, Theodor W – Teoria estetică, Editura Paralele 45, Pitești, 2005, trad. A. Corbea, G. H. Decuble, C. Roșianu
BLOOM, Harold – Canonul occidental. Cărțile și Școala Epocilor, Univers, București, 1998
CRĂCIUN, Gheorghe – Aisbergul poeziei moderne, Editura Paralela 45, Pitești, Brașov, București, 2002
CĂLINESCU, Matei – Cinci fețe ale modernității, Editura Univers, București, 1995

CĂLINESCU, Matei – Conceptul modern de poezie. De la romantism la simbolism, Editura Univers, București, 1970
COMPAGNON, Antoine – Cinci paradoxuri ale modernității, Editura Echinoc, Cluj, 1998, trad. Și postfață Rodica Baconsky
COMPAGNON, Antoine – „Locul comun: Imperiul retoricii”, în Spiritul Europei – Gusturi și maniere, vol 3, coord. Antoine Compagnon, Jacques Seebacher, Polirom, Iași, 2002, p. 48-60, trad. Mihaela Zoicaș, Bianca Benteoiu
MESCHONNIC, Henri – Modernité Modernité, Verdier, Paris, 1988 Bibliografie de specialitate:
Călinescu, George – Istoria literaturii române de la origini până în prezent
Călinescu, George – Principii de estetică, E.P.L.U, 1968
Călinescu, Matei - Aspecte literare, EPL, București, 1965, „Gânduri despre critica literară”, p.328-333
Călinescu, Matei – Conceptul modern de poezie, Univers, 1970
Călinescu, Matei – Cinci fețe ale modernității, Univers, 1995
Călinescu, Matei – Eseuri despre literatura modernă, Editura Eminescu, București, 1970, p.174-186
Cistelecan, Al. - Poezie și livresc, Cartea Românească, București, 1987
Cornea, Paul – Introducere în teoria lecturii, Ed. Polirom, 1998
Corniș - Pop, Marcel - Tentația hermeneutică și rescrierea critică, Editura Fundației Culturale Române, 2000, cap. VIII
„Recitind, rescriind, revizuiind: interpretarea poststructuralistă și pedagogia literară”, p. 365-401
Cristea, Valeriu - Domeniul criticii, Cartea Românească, București, 1976
Crăciun, Gheorghe – Aisbergul poeziei moderne, Editura Paralela 45, Pitești, Brașov, București, 2002
Crohmălniceanu, Ovid S. – Evreii în mișcarea de avangardă românească, Editura Hasefer, București, 2001
Eco, Umberto – Limitele interpretării, Pontica, Constanța, 1996
Eco, Umberto – Opera apertă, Univers, București, 1997
Eliot, T.S. - „Funcția criticii”, în Eseuri, Ed. Univers, București, 1974
Genette, Gérard - „Critică și poetică”, „Structuralism și critică literară” în Figuri, Ed. Univers, București, 1978, p. 273-276, 277-285, 64-85
Ionescu, C.M.- Palimpseste, Cartea Românească, București, 1979
Lovinescu, Eugen – Istoria literaturii române contemporane, Editura Minerva, 1981
Manolescu, Nicolae – Arca lui Noe. Eseu asupra romanului românesc, Editura Gramar, 2004
Manolescu, Nicolae – Lecturi infidele, EPL, 1966, Pseudopostfață, „Posibilitatea criticii și a istoriei literare”, p.178- 187
Manolescu, Nicolae – „Posibil decalog pentru critica literară”, în „România literară”, nr. 18, 7-13 mai 2003
Manolescu, Nicolae – Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. Poezia, vol I, Proza, teatrul, vol. II, Critica. Eseul, Editura Aula, Brașov, 2001
Marino, Adrian – Dicționar de idei literare, Eminescu, 1984
Marino, Adrian – Hermeneutica ideii de literatură, Dacia, 1987
Marino, Adrian – Modern, modernism, modernitate, Editura pentru Literatură Universală, București, 1969

Martin, Mircea – Canonizare și decanonizare, în „Observatorul cultural” nr. 2/7.03-13.03.2000 pag. 16-17
 Martin, Mircea – Despre canonul estetic, în „România literară” nr. 5/9-15.02.2000 pag. 3, 14-15
 coord. Mircea Martin - Explorări în trecutul și prezentul Teoriei literare românești, Editura ART, București, Colecția
 “Colocvii”, 2006
 Martin, Mircea „Singura critică”, în Singura critică, Ed. Cartea Românească, București, 1986, p. 59-80
 Mușina, Alexandru - Unde se află poezia, Arhipelag, Tg. Mureș, 1996
 Mușina, Alexandru –Paradigma poeziei moderne, Leka Brîncuș, 1996, f. I.
 Negrici, Eugen - Introducere în poezia contemporană, Cartea Românească, București, 1985
 Nemoianu, Virgil - Microarmonia, Polirom, Iași, 1996
 Nemoianu, Virgil - Îmblânzirea romantismului. Literatura europeană și epoca Biedermeier, Minerva, București, 1998
 Papahagi, Marian - Fragmente despre critică, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994
 Poantă, Petru - Radiografii, Dacia, Cluj-Napoca
 Podoabă, Virgil – Anatomia frigului (o analiză monstruoasă), Ed. EccoMarineasa, 2003

Podoabă, Virgil – Ultimul latin. Monografia unei opere -- Editura "Limes", Cluj-Napoca, 2003.
 Pop, Ion – Avangarda în literatura română, Editura Minerva, București, 1990
 Poulet, Georges - Conștiința critică, Ed. Univers, București, 1979, „Fenomenologia conștiinței critice”, p.289-313,
 „Conștiință de sine și conștiință a celuilalt”, p. 314-328
 Scarlat, Mircea - Istoria poeziei românești, volumul III, Editura Minerva, București, 1986
 Schaeffer, J.M.; Roussin, Ph. - „Studii literare”, în Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului, coord.
 Oswald Ducrot, J.M. Schaeffer, Editura Babel, p. 59-71
 Starobinski, Jean – Relația critică, Ed. Univers, București, 1974, „Relația critică”, p. 23-42
 Sontag, Susan – Împotriva interpretării, Ed. Univers, București, 2000
 Țeposu, Radu G. - Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu nouă, Eminescu, București, 1993
 Ulici, Laurențiu - Literatura română contemporană, I, Promoția '70, Eminescu, București, 1995
 Vianu, Tudor – Arta prozatorilor români, E.P.L., 1966
 Vianu, Tudor – Scriitori români din secolul XX, Minerva, 1979
 Zăciu, Mircea, Papahagi, Marian, Sasu Aurel – Dicționarul scriitorilor români, A-C, Ed. Fundației Culturale
 Române, 1995
 Wellek, René, Conceptele criticii, Ed. Univers, București, 1970, „Teoria, critica și istoria literară”,
 „Termenul și conceptul de critică literară”, p. 22-38, 39-55

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
Fundamentele criticii, istoriei și ale teoriei literare: G.Călinescu, E. Lovinescu, T.Vianu, A.Marino	Prezentări/dezbateri/	2	
Sinteze critice asupra literaturii române: Crohmălniceanu, Simion, Zăciu	Lectura textelor/ analiza și dezbateri	2	
Matei Călinescu – eseist și teoretician al ideilor	Prezentări/dezbateri/analiză pe text	2	
Virgil Nemoianu, un teoretician al culturii	focus-grup /analiza	2	
Teoreticieni ai avangardei: Ion Pop, Matei Călinescu, Marin Mincu	Prezentări/dezbateri/	2	

Cercetarea poeziei: Gh. Grigurcu, Al. Cistelean, Radu G. Țeposu, Al. Mușina, Gh. Crăciun	analiză a datelor rezultate din interviuri	2	
Conștiința critică. Critica fenomenologică și de identificare: Mircea Martin, V. Podoabă	analiză a datelor rezultate din interviuri, interpretare și dezbateri.	2	

Bibliografie

Călinescu, George – Istoria literaturii române de la origini până în prezent
Călinescu, Matei – „Idea de avangardă”, în Cinci fețe ale modernității, Ed. Univers, București, 1995, p. 87-129
Crăciun, Gh. – Introducere în teoria literaturii, Magister-Cartier, 1997, p. 61-70
Compagnon, Antoine – Cinci paradoxuri ale modernității, Echinox, Cluj- Napoca, 1998
Lyotard, Jean François, Răspuns la întrebarea: Ce este postmodernismul? , în revista „Caiete critice”, nr. 1-2, 1986, p. 173-179
Lotman, Iuri – Studii de tipologie a culturii, Univers, București, 1974
Marino, Adrian – „Antiliteratura”, în Dicționarul de idei literare, Eminescu, București, 1973
Marino, Adrian – Hermeneutica ideii de literatură, Dacia, Cluj- Napoca, 1998
Manolescu, Nicolae – Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. Poezia, vol I, Proza, teatrul, vol. II, Critica. Eseul, Editura Aula, Brașov, 2001
Marino, Adrian – Dicționar de idei literare, Eminescu, 1984
Marino, Adrian – Hermeneutica ideii de literatură, Dacia, 1987
Marino, Adrian – Modern, modernism, modernitate, Editura pentru Literatură Universală, București, 1969
Martin, Mircea – Canonizare și decanonizare, în „Observatorul cultural” nr. 2/7.03-13.03.2000 pag. 16-17
Martin, Mircea – Despre canonul estetic, în „România literară” nr. 5/9-15.02.2000 pag. 3, 14-15
Ortega Y. Gasset, José –Tema vremii noastre, Humanitas, București, 1995
Ortega Y. Gasset, José –Dezumanizarea în artă și alte eseuri, Humanitas, București, 2000
antologia Gabrielei Omăt, privind modernismul românesc în texte teoretice, eseistice și critice

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Adecvarea la programa și tematica de titularizare prin tematica aceluia curs.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Coerența, adecvarea și exercitiul critic informat în tratarea subiectului.	Examen	50%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Coerența, adecvarea și originalitatea proiectului. Participare activă la dezbateri	Proiect prezentat și scris	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<p>■ Cunoașterea a cel puțin trei modele critico-teoretice românești care tratează problematica modernismului, a metodelor specifice de analiză a textului și capacitatea de aplicare a lor în analiza cadrului unui proiect privind: analiza literaturii, a discursurilor publicitare, etc.</p>			

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din

data de 23/09/2024 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 23/09/2024

Conf.dr.Adrian LĂCĂTUȘ, Decan	Prof. dr. Răzvan SĂFTOIU, Director de departament
Prof. dr. Rodica ILIE Titular de curs	Prof. dr. Rodica ILIE Titular de seminar/ laborator/ proiect

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; DAP (disciplină de aprofundare)/ DSI (disciplină de sinteză)/ DCA (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DI (disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac (disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).